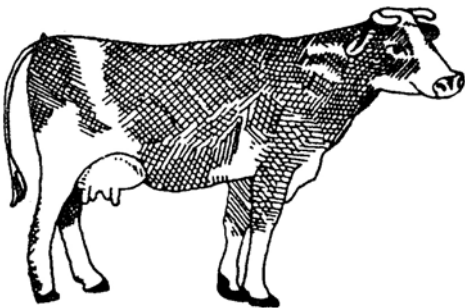

DE SJABBAT- KOE

Lang geleden was er eens een arme man, die Jochanan heette. Hij woonde met zijn vrouw Lea in een klein huisje. Achter het huisje was een stal. En in die stal stond hun grootste bezit: een koe. Het was een prachtig dier, waar Jochanan en Lea altijd goed voor zorgden. Iedere ochtend werd de koe door Lea gemolken. Van de melk maakte ze boter en kaas.

Daarna nam Jochanan de koe mee naar het stukje land bij zijn huis. Hij spande de koe voor de ploeg en zo werkten ze samen de hele dag door, totdat het donker werd. Dan kwamen ze allebei moe thuis. Voordat Jochanan en Lea zelf gingen eten, gaven ze altijd eerst gras of hooi aan de koe.

Iedere dag moest de koe hard werken. Behalve op sjabbat. Dan mocht ze uitrusten, net zoals Jochanan en Lea. De koe kon op vrijdagochtend al merken dat het gauw sjabbat zou worden. Terwijl Jochanan het huis schoonmaakte, ging Lea de challes bakken. Tevreden snoof de koe de lekkere baklucht op.

Daarna gingen Jochanan en Lea naar de markt in de stad om van het beetje geld dat ze hadden verdiend iets lekkers voor sjabbat te kopen, zoals eieren, een kip of vis. Ook brachten ze altijd bloemen mee.

's-Middags, terwijl Lea lekkere soep maakte, werd de koe door Jochanan geborsteld en kreeg ze een schone stal. Daarna lag ze uit te rusten van al het harde werken.

Door het raampje van de stal keek de koe naar Lea, die de tafel dekte voor sjabbat. Ze zag het mooie witte tafelkleed, de kiddoesjbeker, en het challe-kleedje met de challes er onder. Daarna stak Lea de sjabbatkaarsen aan. En ook Jochanan zag ze, die met de kiddoesjbeker in zijn hand stond. Ze hoorde de zemirot, de liedjes die Lea en Jochanan voor sjabbat zongen, en als ze het had gekund, dan had ze vast zachtjes meegeloeid...

Dromerig keek ze naar het licht van de sjabbatkaarsen dat door het raampje zachtjes in haar stal scheen. 'Het lijkt wel alsof de koe begrijpt dat het sjabbat is' zeiden Lea en Jochanan tegen elkaar.

Maar op een dag merkte de koe dat er iets aan de hand was. Jochanan en Lea kwamen samen naar haar toe. De koe zag dat ze huilden.

'Ach, lieve koe', zeiden ze. 'We zijn zo arm geworden dat we je moeten verkopen. Dank je wel dat je altijd zo hard voor ons hebt gewerkt, en dat je nooit naar ons schopte of lastig was. Kijk, daar komt je nieuwe baas al aan'.

Verdrietig ging de koe met haar nieuwe baas mee. De hele week trok ze iedere dag de ploeg. 'Dat is me daar een pracht-koe die ik gekocht heb' dacht hij tevreden. 'Ze geeft veel melk, ze is gezond en sterk en ze werkt heel hard'. De nieuwe baas was de eerste dagen heel blij met de koe.

Maar toen... werd het vrijdagmiddag. De koe kreeg geen schone stal en ze werd ook niet geborsteld. Tot het donker was moest ze doorwerken. Ze keek naar het huis. Het was veel groter en mooier dan dat van Lea en Jochanan. Maar sjabbatkaarsen... die zag ze nergens.

De volgende ochtend kwam haar baas al vroeg naar de stal. 'Kom mee, koe, we hebben vandaag een heleboel werk te doen' zei hij. De koe bewoog niet. 'Wat zullen we nou krijgen!' mopperde de man. 'Vooruit, kom mee!'. De koe keek hem aan maar deed niets. De man werd boos. Maar hoe hij ook schreeuwde, de koe bleef op haar plaats liggen. Op het laatst werd hij zo kwaad dat hij de koe sloeg. Ze keek hem verdrietig aan, maar stond niet op. De man begreep er niets van. De hele week had de koe zo hard gewerkt, en nu wilde ze opeens niets meer doen.

Ten einde raad ging de man naar Jochanan toe. 'Die koe van jou, daar begrijp ik niets van. De hele week heeft ze hard gewerkt, maar vandaag wil ze niet eens uit de stal komen. Ik heb alles gedaan. Geschreeuwd, gesmeekt, geslagen... ze vertikt het gewoon!

Jochanan begreep meteen wat er aan de hand was. 'Ik loop wel even met je mee' zei hij. 'En je zult het zien: binnen een paar minuten is het probleem opgelost'.

Toen ze bij de koe kwamen fluisterde hij in haar oor: 'Arme, lieve koe. Jij en ik weten dat het vandaag sjabbat is. Omdat ik joods ben werk ik dan niet, en mocht jij ook uitrusten. Maar je nieuwe baas is niet joods, dus voor hem moet je wèl werken. Meteen stond de koe op.

'Hou kan dat nou?' vroeg de man. 'Wat heb je met mijn koe gedaan, Jochanan? Heb je haar soms betoverd? Ik begrijp er niets van. Al minstens een uur ben ik bezig om haar aan het werk te krijgen. Vertel me eens, wat voor geheimzinnige toverspreuk heb je daar net in haar oor gefluisterd?'

Jochanan glimlachte en vertelde wat hij tegen de koe gezegd had. 'Maar nu begrijpt ze dat ze voortaan op sjabbat moet werken' zei hij.

Na die dag werkte de koe op sjabbat net zo hard als door de week. Maar niet voor lang. Ze had haar nieuwe baas aan het denken gezet. 'Dit is een heel bijzondere koe. Ze verdient het om op sjabbat niet te hoeven werken. Ik ben een rijk man. Jochanan en Lea hebben helemaal niets. Ze zijn zo arm dat ze nu zelf hun land moeten ploegen'.

De man glimlachte. Hij had zijn besluit genomen. Hij zou Jochanan en Lea een mooi cadeau voor sjabbat geven. Op vrijdagmorgen haalde hij de koe uit de stal en bracht haar naar haar oude baas terug.

Die sjabbat was het een nog groter feest dan anders in het huisje van Jochanan en Lea. De koe stond mooi geborsteld in haar eigen schone stal en keek naar het licht van de sjabbatkaarsen. Nu hoefde ze nooit meer op sjabbat te werken.

In het dorp sprak iedereen over de bijzondere koe van Jochanan en Lea. Jochanan kreeg zelfs een bijnaam: Jochanan Koe. Zelf moest hij daar altijd erg om lachen. En de koe? Die was heel tevreden. En als de mensen haar baas 'Jochanan Koe' noemden, dan loeide ze heel zacht en zwaaide ze met haar staart van plezier.